

Aan: CvO's cluster 2 onderwijs Nederland
Datum: 11-11-2020
Betreft: **linguïstisch onderzoek voor het aantonen van TOS**

Aanleiding

Van verschillende trajectbegeleiders en ook van ouders hebben wij vernomen dat de gegevens uit een linguïstisch onderzoek ter onderbouwing van de diagnose 'Taalontwikkelingsstoornis' (TOS) vaak als ontoereikend worden beoordeeld door de CvO's. Kinderen die niet voldoende uitvallen op de reguliere taaltests, maar wel in het linguïstisch onderzoek worden daardoor als 'niet toelaatbaar' beoordeeld. Eind 2019 hebben wij als werkverband linguïsten al een brief gestuurd over de diagnose 'vermoeden van TOS', bij de meertalige kinderen, waarover vervolgens een prettige persoonlijke uitwisseling is geweest in januari 2020. Graag zouden wij ook over de kinderen waarbij in het Nederlands middels linguïstisch onderzoek wordt aangetoond dat er sprake is van een TOS met jullie in gesprek gaan. We zullen ook in deze brief toelichten wat ons inziens de meerwaarde en rol van het linguïstisch onderzoek.

Toelichting

Binnen de heterogene groep kinderen met een TOS is een groep kinderen die niet volgens de geldende Siméa richtlijnen voldoende uitvallen op COTAN-genormeerde testen, maar wel degelijk worden belemmerd door problemen in het spontane spreken en het vertellen. Het betreft dan vaak de kinderen die moeite hebben met integreren van alle taaldomeinen bij het vertellen van een verhaal en in het spontane spreken, gezien de talige complexiteit van deze taken en de interactie met cognitieve en communicatieve aspecten. Deze kinderen worden binnen een multidisciplinair onderzoekstraject op het Audiologisch Centrum gezien voor een linguïstisch onderzoek. De aard van dit onderzoek is overwegend kwalitatief, waarbij spontane taalanalyse en onderzoek naar de narratieve vaardigheden de belangrijkste onderzoeksmiddelen zijn. Logischerwijs komen hier geen sterk kwantitatieve vergelijkingscijfers uit over de aard en de ernst van de stoornis. Wij begrijpen dat dit lastig is bij de indicatiestelling. Echter, het linguïstisch onderzoek brengt zeer bruikbare informatie over de aard en de ernst van de problemen in de communicatieve redzaamheid naar voren. Deze worden binnen het multidisciplinaire team geïnterpreteerd, waarbij regelmatig alsnog de diagnose Taalontwikkelingsstoornis wordt gesteld.

Indien het kind met een TOS binnen het onderwijs belemmerd wordt door de spraak- en taalproblemen is het mogelijk dat de school het kind aanmeldt bij een aanmeldpunt cluster 2 om te onderzoeken of een arrangement vanuit het cluster 2 onderwijs mogelijk is. Wij realiseren ons dat hierbij de diagnostische gegevens van belang zijn, maar niet altijd als doorslaggevend gelden. Het functioneren in de klas, de onderwijsbehoefte en hetgeen de huidige school op het gebied van de communicatieve redzaamheid kan bieden moet worden meegewogen. Echter, wij merken nu dat regelmatig op basis van de diagnostische gegevens (het logopedisch onderzoek met te weinig uitval op COTAN-genormeerde tests en het kwalitatieve linguïstische onderzoek) kinderen al worden afgewezen. Dit is ons inziens niet wenselijk en niet passend bij de huidige inzichten dat TOS een heterogene stoornis is die niet altijd te vatten is in testcores.

Wij pleiten ervoor om het kwalitatieve linguïstisch onderzoek als volwaardig diagnostisch middel mee te nemen in de beoordeling van de toelaatbaarheid voor cluster 2. Er zou ons inziens moeten worden gekeken naar de aard en de ernst van de communicatieve problemen, de taalleerbaarheid, de ondersteuningsbehoefte en de onderwijsbehoefte en niet enkel naar kwantitatieve gegevens.

Graag ontvangen wij een reactie van u. Indien mogelijk willen wij bovenstaande toelichten in een gesprek of bij het volgende landelijke CvO-overleg. Wij vinden het belangrijk dat alle cluster 2 organisaties op dezelfde manier omgaan met de gegevens uit het linguïstisch onderzoek. Voor vragen en/of opmerkingen zijn wij uiteraard beschikbaar.

Deze brief is in afstemming met het Fenac management team en de Vereniging voor Klinische Linguïstiek tot stand gekomen en zij onderschrijven de wens van de linguïsten om hierover met de CVO's in gesprek te gaan.

Namens de WALS (werkverband klinisch linguïsten, spraak- en taalpathologen en logopediewetenschappers, werkzaam op Audiologische Centra) en de VKL (Vereniging voor Klinische Linguïstiek),

N. (A.W.) Lam – de Waal,

Klinisch linguïst Audiologisch Centrum Kentalis
Namens de WALS (FENAC),

M.M. Broersen-Jong

Voorzitter VKL

